

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Historia das artes do espectáculo
DISCIPLINA	Historia das artes do espectáculo I
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e Dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	3º
CRÉDITOS ECTS	4
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Teoría e historia das artes escénicas
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Santiago Prego Cabeza
DOCENTES	<p>Nome e apelidos:Santiago Prego Cabeza</p> <p>Horario titorías:</p> <p>Despacho:Departamento de Teoría e historia das Artes escénicas</p> <p>Contacto: santiprego@edu.xunta.gal</p> <p>Nome e apelidos: Roberto Pascual Rodríguez</p> <p>Horario titorías:</p> <p>Despacho: Departamento de Teoría e historia das Artes escénicas</p> <p>Contacto: robertopascual@edu.xunta.gal</p>
DESCRICIÓN	Estudo das raíces e do desenvolvemento teórico e estético das diferentes formas do espectáculo, principalmente teatro, danza, ópera e circo a través da historia e atendendo á especificidade das competencias do perfil profesional da dirección escénica e da dramaturxia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Non se establecen
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☒ Portugués ☒

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.
ED6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Comprensión científica do significado e alcance disciplinar da Historia das Artes do espectáculo no contexto dos estudos literarios, teatrais, filosóficos e artísticos.	T4, T8, X7, X8, ED5, ED6
2. Adquisición e dominio dos elementos terminolóxicos e conceptuais correspondentes aos núcleos temáticos da disciplina.	T2, T4, T8, X3, X8, ED5, ED6
3. Adquisición e dominio de coñecementos teóricos e dos recursos metodolóxicos para o estudo sistemático das artes escénicas na súa historia.	T2, T7, T8, X3, X7, X8, ED5, ED6
4. Adquisición e desenvolvemento de capacidades básicas e técnicas de análise e investigación no marco da disciplina.	T2, T8, T11, X4, X7, ED5, ED6
5. Proxección da disciplina e dos seus aportes científicos, metodolóxicos e profesionais no ámbito da cultura e da creación artística da Dirección de escena e da Dramaturxia.	T8, T11, X7, X8, ED5, ED6
6. Coñecemento do teatro e outras artes do espectáculo con vinculación á dirección de escena e a dramaturxia desde as orixes ata os nosos días.	T2, X3, X7, X8, ED5, ED6
7. Coñecemento específico de nocións básicas da historia do teatro e outras artes escénicas nos contextos máis próximos (Galicia).	T2, T4, T8, X7, ED5, ED6
8. Comprensión e utilización das características do teatro e doutras artes escénicas nas distintas épocas históricas co fin de comprender unha idea de evolución que guía a historia da arte dramática desde os conceptos de ruptura e revolución.	T2, T4, T8, T11, X8, ED5, ED6

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS 2hs
1. Rito, Festa e Cerimonia. Aspectos da dramaturxia e dirección escénica.	1.1. O modelo medieval 1.2. O teatro como Festa 1.3. Rito e Performance	3
2. Performance. Aspectos da dramaturxia e dirección escénica.	2.1 A arte de acción 2.2 Diferenzas entre espectáculo e performance 2.3 O xiro performativo 2.4 Arte contextual, estética relacional, situacionismo	3
3. Historia das artes circenses. Aspectos da dramaturxia e dirección escénica.	3.1 Artes circenses e cultura corporal 3.2 O circo moderno. 3.3 O novo circo 3.4 O circo social 3.5 O bufón 3.6 O clown	10
4. Espectáculos da oralidade. Aspectos da dramaturxia e dirección escénica.	4.1. Noción de espectáculos da oralidade 4.2 Narración oral en Galicia: Monologos, stand-up comedy, contacontos, poesía oral escénica.	4
5. Titeres e teatro de obxectos. Aspectos da dramaturxia e dirección escénica.	5.1. Concepto de teatro de obxectos. Concepto de títeres 5.2. Teatro de obxectos figurativo e Teatro de obxectos non-figurativo. 5.3. O obxecto como accesorio e o obxecto como personaxe 5.4 Teatro de obxectos documentais 5.5. Técnicas titiriteiras: a luva, a varilla, o bunraku, etc. 5.6. O teatro de títeres en Galicia 5.7. As artes de rúa.	8
TOTAL SESIÓNS		28

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	4		4
Exposición maxistral			
Exposición práctico-teórica	30	10	40
Práctica individual	16	30	46
Práctica colectiva	6	6	12
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais		10	10
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas	4	4	8
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión			
TOTAL	60	60	120
PORCENTAXE	50%	50%	

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación de cada núcleo temático da materia indicando competencias a acadar e plan de traballo.
Exposición práctico-teórica	Exposición por parte do profesor dos núcleos temáticos básicos da disciplina a través da consideración e análise de casos prácticos, documentos de diverso tipo e outros materiais. Fundamentación teórica a partir da reflexión.
Práctica individual	Traballos a realizar na aula por parte do alumno, sexa presentacións, preparación de debates ou exercicios específicos
Práctica colectiva	Traballos a realizar na aula en grupo ou en pequeno grupo.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA	
Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial</i> : O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica</i> : O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.		
8.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
EXAME: Con carácter obrigatorio, todos os alumnos deben realizar un exame para a avaliación dos contidos. Dito exame constará de dez preguntas de resposta curta.	TODAS	30%
ACTITUDE: Participación activa nas actividades de aula. Asistencia ás titorías. Puntualidade.	TODAS	10%
PROBAS PRÁCTICAS Realización satisfactoria das probas prácticas semanais.	TODAS	30%
TRABALLO Con carácter obrigatorio, todos os alumnos deben realizar un traballo individual para a avaliación das competencias en análise e investigación. O traballo deberá ter un mínimo de 2.000 palabras, e tratará sobre algún aspecto das artes do espectáculo que necesariamente deberá ser pactado previamente co profesor. O traballo deberá ser exposto en clase, e entregado con antelación á exposición.	TODAS	30%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo: Con carácter obrigatorio deberán realizar un traballo individual de 2.000 palabras sobre algún aspecto das artes do espectáculo pactado previamente co profesor.	TODAS	50%
Exame: Con carácter obrigatorio deberán realizar un exame que incluíra os temas impartidos en clase e algún caso práctico ou exemplo.	TODAS	50%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo: Con carácter obrigatorio, aqueles estudantes que perdan o dereito á avaliación continua deberán realizar un traballo individual de 2.000 palabras sobre algún aspecto das artes do espectáculo pactado previamente co profesor.	TODAS	50%
Exame: Con carácter obrigatorio, aqueles estudantes que perdan o dereito á avaliación continua deberán realizar un exame que incluíra os temas impartidos en clase e algún caso práctico ou exemplo.	TODAS	50%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS
Referencias básicas
<p>ABAD CARLES, Ana (2004) Historia del ballet y de la danza moderna. Madrid: Alianza.</p> <p>ALIER, Roger (2002): Historia de la ópera. Barcelona: Ediciones Ma Non Troppo.</p> <p>AMORÓS, Andrés & DÍEZ BORQUE, José María [eds.] (1999) Historia de los espectáculos en España. Madrid: Editorial Castalia.</p> <p>LECOQ, Jacques (2009): El cuerpo poético. Alba, Barcelona.</p> <p>MAUCLAIR, Dominique (2003) Historia del circo. Barcelona: Editorial Milenio.</p> <p>SÁNCHEZ, José A.: (Ed.) (1999) La escena moderna. Madrid: Ediciones Akal</p> <p>SÁNCHEZ, José Antonio (2002): <i>Dramaturgias de la imagen</i>, Cuenca, Universidad Castilla-La Mancha.</p>
Referencias complementarias
<p>ALIER, Roger (2002) La zarzuela. Barcelona: Ediciones Robinbook.</p> <p>AMORÓS, Andrés & DÍEZ BORQUE, José María [eds.] (1999) Historia de los espectáculos en España. Madrid: Editorial Castalia.</p> <p>BAJTIN, Mijail (1987) La cultura popular en la Edad Media y el Renacimiento. Madrid: Alianza Editorial.</p> <p>CARO BAROJA, Julio (1974) Teatro popular y magia. Madrid: Revista de Occidente.</p> <p>CAPDEVILA, Manuel (2004) El gran libro de la ópera. Barcelona: Ediciones Península.</p> <p>CASTILLA, Gabriel (1995): Telón de cielo. Cronopio azul, Bos Aires.</p> <p>DÍAZ G. VIANA, Luis (1999) Los guardianes de la tradición. Ensayos sobre la "invención" de la cultura popular, Oiartzun, Senda editorial.</p> <p>DUNCAN, Isadora (2003) El arte de la danza. Madrid: Ediciones Akal</p> <p>FETTIG, Hansjurgen: Glove and rod puppets. Harrap, Londres.</p> <p>GIL CALVO, E. (1993) Estado de fiesta, Madrid, Anagrama.</p> <p>HOOGEN, Eckardt van den, (2005) El ABC de la ópera. Madrid: Santillana Ediciones Generales.</p> <p>JARA, Jesús (2000): El clown, un navegante de las emociones. Proexdra, Sevilla.</p> <p>KENRICK, John (2008): Musical theatre: a history. Continuum, Nova lorque.</p> <p>LABAN, Rudolf (1987): El dominio del movimiento. Fundamentos, Madrid.</p> <p>MARKESSINIS, Artemis (1995) Historia de la danza desde sus orígenes. Madrid: Esteban Sanz.</p> <p>MARTÍ, Josep, (1996) Folklorismo: uso y abuso de la tradición, Barcelona, Ronsel</p> <p>MURRAY, G. E MIJARES, R. (1995): El teatro de sombras. Árbol, Mexico.</p> <p>OLIVA, César & TORRES MONREAL, Francisco (2005) Historia básica del arte escénico.</p>

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

TURNER, Victor (1988) El proceso ritual. Madrid: Taurus.

10. OBSERVACIONS / RECOMENDACIONS